

τιῶν.

Σὲ μιᾷ ὥρᾳ ἔγρασα σὸ μέρους ποῦχα ἀπὸ μέρους διαλέξει γιὰ καρτέρι καὶ κάθησα πίσω ἀπὸ ἕνα κούτσουρο ξερὸ καὶ κούφαλο μὲ τὸ δίκανό μου στὰ χέρια,

Περιμένα ἐκεῖ πολλὴ ὥρα χωρ' ὅχι λαγός, ἀλλ' οὔτε κουστέρα νὰ διαβῆ, οὔτε φύλλο ἀπ' τὰ χαμόκλαδα νὰ κινηθῆ.

Σ' ἂν εἶδα κι' ἀπόειδα σπκώθηκα ἀπ' τὸ μέρους ἐκεῖνο καὶ πῆγα παρακάτω σ' ἕνα ἄλλο κούτσουρο κοντὰ σὲ μιὰ βρύσι. Ἐκεῖ ἔκατσα καρτεριῶντας.

Ἀλλὰ δὲν εἶχε περάσει πολλὴ ὥρα ποῦ εἶχα κουρνιάσει πίσω ἀπ' τὸ κούτσουρο, ὄντας κἀτι ἀλλοιώτικες καὶ παράξενες φωνές μ' ἔκαναν νὰ πεταχτῶ ἀπ' τὴ θέσι μου.

—«Ἐλάτε, ἔλεγαν οἱ φωνές, ἔλατε ξαδέρφια μας διαβόλοι, ἔλατε νὰ κάμωμε τὰ μάγια... Μὴ ἐσὸν, Βερζεβούλη, μὴ βιάζεσαι... Σύμπα τὴ φωτιά, Γιωσφόρε, νὰ μὴ σβύσῃ... Βάλε τὰ φαρμακερὰ γλωσσοῖδια τῆς ὀχιάς καὶ τὸ φτερὸ τῆς νυχτερίδας, τὸ νύχι τοῦ λιονταριοῦ καὶ τὸ δόντι τῆς ἀρκούδας, τῆς μονομερίδας τὸ μάτι, τῆς κουστέρας τὴν ὄρα, τοῦ ἀπτοῦ τὴ μύτη καὶ τοῦ δρόκου τὴ χολή, βάλια νὰ βράσουν στὸ καζάνι καὶ σύμπα τὴ φωτιά, νὰ μὴ σβύσῃ. Στάσου σὺ νὰ βάλῃς τίς τριχές της, ἅμα βγῆ τὸ καζάνι ἀπ' τὴ φωτιά, σὸ χουῦχλο λέγοντας ἕνα τραγοῦδι τῆς ἀγάπης γιὰ νὰ πιάσουν τὰ μάγια... Καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι σὸ χορὸ...»

Ἐνα πανδαιμόνιο ἀκούστηκε τότε καὶ χίλιες φωνές παράξενες καὶ τρομερές, ποῦ ἔκαναν τὸ πεσί μου νὰ σπκωθῆ μιὰ πιθαμὴ καὶ τίς τριχές μου μιὰ ὄρνυά ψηλά!...

Κι' εἶδα στὴ θαμπὴ λάμψι τοῦ φεγγαριοῦ κοντὰ στὴ βρύσι, μιὰ μεγάλη φωτιά καὶ γύρω καμμιὰ δεκαριά μάγισσες μ' ἐντυμωσία Ἐῖδας, ποῦ ἔφεργαν γύρες πηγαίνοντας τρεῖς μπρὸς καὶ δυὸ πίσω.

Κι' ἦταν ὅλες ἄγριες καὶ φοβερές καὶ τὰ μάτια τους ἀστραφταν ἄγρια, καὶ σὲ κάθε γύρω τοῦ χωριοῦ φτυοῦσαν τρεῖς φορὲς πίσω τους.

Καὶ λέγανε κάποιον παράξενον τραγοῦδι, παῦ τελείωνε πάντα μὲ τὰ λόγια τοῦτα:

«Ξαδέρφια μας διαβόλοι,
Ἐδῶ ἔλατε ὄλοι!
Τραλαλά—τραλαλά!...»

Σὲ λίγο ὁ χορὸς χαλάρωσε κι' ἡ ἀρχιμύγισσα ζύγωσε σὸ καζάνι κι' εἶπε κἀτι λόγια μισοτικά, ποῦ πνίγηκαν μέσα σὸ χουῦχλο του.

Στὸ τέλος μόνο κάθε ξορκισμοῦ ἔλεγε δυνατὰ:

«Νὰ τῆς μαλαχθῆ ἡ καρδιά της
Καὶ νὰ γίνῃ σὺν ζυμῆρι
Καὶ τὸν Παντελῆ νὰ πάρῃ...»

Κι' ὄλες οἱ ἄλλες, μάγισσες πῶστεκαν πίσω της ἀραδιαστὰ ξανάλεγαν τὰ ἴδια λόγια. Κι' αὐτὸ ἔγινε πολλὲς φορὲς καὶ σὸ τέλος πήρανε ὄλες μιὰ σανίδα κι' ἐκάρφωσαν πάνω της ἀπὸ ἕνα καρφί. Καὶ χτυποῦσε ἡ καθεμιὰ ἀπὸ τρεῖς φορὲς λέγοντας:

«Δάφνη, Δάφνη καὶ Δαφνοῦλα,
Νὰ σοῦ μαλαχτῆ ἡ καρδοῦλα
Κι' ὅπως δένει τὸ καρφί
Ν' ἀγαπᾷς τὸν Παντελῆ...»

Ἐσβυο' ἡ φωτιά μὲ μιὰς κι' ὄλες ἀρχισαν νὰ πποῦν πάνω ἀπ' τὸ καζάνι, φτυώνοντας τρεῖς φορὲς πίσω τους.

—Ντέτε γρήγορα! φώναξ' ἡ ἀρχιμάγισσα θὰ μᾶς πάρῃ ἡ μέρα καὶ θὰ πᾶν ὄλα χαμένα...

Τὴν ὥρα κείνη ἕνας λαγὸς σπκώθηκε κοντὰ μου σὲ λίγα βήματα κυτίζοντας τὴν περιέργη ἐκείνη σπκνή. Δὲν χάνω καιρὸ, σπκῶνω τὸ λύκο τοῦ δίκανού μου καὶ σημαδεύω τὸ λαγὸ. Ἐνα «μπάμι» βγῆκε ἀπ' τὸ ντουφέκι μου φέροντας τὸ θάνατο μαζί του. Καὶ τὸ ζῶο σπκωρίστηκε μὲ μιὰς κατὰ γῆς...

Ὀντας σὲ λίγο γύρωσα τὸ κεφάλι πρὸς τίς μάγισσες δὲν εἶδα τίποτε, εἶχαν γίνει ἀφαντες.

Κουβάλλισα τὸ λαγὸ ὡς τὴ βρύσι καὶ ἐζύγωσα σὸ μέρους ποῦχα ἰδῆ τίς μάγισσες. Ὁ τόπος ποῦ ἦταν ἡ φωτιά φαίνονταν ἀκόμη σπαχτωμένος. Μιὰ σανίδα ἦταν ξαπλωμένη κατὰ γῆς. Ἐσπκωσα νὰ τὴν σπκῶσω δὲν ἔβγουν' εὐκόλα. Ἦτανε καρφωμένη ἦταν τὰ μάγια ποῦχαν καρφώσει οἱ μάγισσες.

Τὴν ξεκάρφωσα ὅμως καὶ τὴν πῆρα μαζί μου σὸ χωριό. Ὀντας κατὰ τὰ ξημερώματα διάβηκα κοντὰ σὸ ὄπτι τῆς Δάφνης εἶδα κι' ἄλλη μιὰ σανίδα δῆ ἀπ' τὴν πόρτα της. Τὴν ξεκάρφωσα κι' ἐκείνη γιὰ πεί-

σμα...

Δὲν εἶχα φτάσει ἀκόμη σὸ ὀπί μου μὲ τὶς σανίδες καὶ νὰ, βλέπω τὴν κυρὰ Παύλαινα, γνωστὴ προξενήτρα τοῦ χωριοῦ βιασικὴ—βιασικὴ νὰ πηγαίη πρὸς τὸ ὀπί τοῦ Παντελῆ, ποῦ ἦταν γείτονας μου. Μυρίστικε ἀμέσως τὶ ἔτρεχε καὶ πρὶν μὲ καλημερῆσθαι ἀκόμη τῆς εἶπα:

—Κάτι πρῶτ—πρῶτ καὶ βιασικὴ, κυρὰ Παύλαινα, καμμιά καινούργια προξενειὰ πάλι, αἱ;

—“Ὅχι παιδί μου, δὲν εἶναι τίποτε...

—Ποῖνον, μῶρ' τὰ πουλᾶς αὐτά; 'Εμένα;... 'Αφοῦ μοῦ τὰ κρύβεις ἐσὺ, νὰ σοῦ τὸ πῶ ἐγώ... Τὰ μάγια χάλασαν!

"Ἐμεινε οἶν ἀστραποχτυπημένη σὸ λόγο μου. Κι' ὕστερα:—Τὰ μάγια χάλασαν εἶπε: Κούφιος ὁ τόπος ποῦ ε' ἀκούει. Καὶ τί μάγια ποῦ λές, παιδί μου; Εἶσαι σὰ καλὰ σου;

—“Ἄφτα αὐτά, κυρὰ Παύλαινα, καὶ πές μου καθαρὰ τὴν πᾶσα ἀλήθεια. Δὲν θέλεις νὰ προξενήψης στὸν Παντελῆ τὴ Δάφνη;

—“Ἔτσι εἶνε, παιδί μου;

—“Ἄμ τὰ ξέρω γὰρ! δὲν στέοιπα;.. Νὰ κι' ἓνα σημάδι: οἱ τραπημένες σανίδες.. Τὶς ξεκάρφωσα ἀπὸ κεῖ ποῦ τὶς εἶχαν καρφώσει οἱ μάγισσες, οἱ στρίγλες...

"Ὅση προθυμία καὶ βιασὴν εἶχε ἡ κυρὰ Παύλαινα ἢ προξενήτρα ὄντας πήγαινε στοῦ Παντελῆ μ' ἄλλη τόση λύπη καὶ καρδιὰ καυμένη γύριζε πίσω, χωρὶς κἄν νὰ χτυπήσῃ στὴν πόρτα τοῦ Παντελῆ.

"Ἐτρεξα στὴ μάννα τῆς Δάφνης καὶ τῆς μολόγησα τὸ καὶ τὸ, ὅλα τὰ πάντα. Κι' ἡ καυμένη ἢ μάννα τρώμαξε οἶν ἄκουσε τὰ φριχτὰ μάγια, ποῦ ἤθελαν νὰ κάμουν τῆς κόρης της, γιατί δὲν τὸν ἤθελαν τὸν Παντελῆ, τὸν μεθύστακα. Καὶ γιὰ νὰ προλάβῃ κάθε κακὸ τὴν ἀρραβώνιαζε τὴν Κυριακὴ μὲ τὸ Μῦτσο τοῦ Παρᾶ...

Τρεῖς μέρες ὕστερ' ἀπ' τοὺς ἀρραβῶνες μαθεύτηκε σὸ χωριὸ πῶς ὁ Παντελῆς εἶχε τετραλλαθεῖ—κανένας δὲν ἤξαιρε γιατί—καὶ τὸν πήγαγε δεμένο στὴν Πέπελη, σὸν μοναστήρι τῆς Δρόπολης, ποῦ πᾶνε τοὺς ζουρλοῦς.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

ΟΙ ΔΙΕΠΟΝΤΕΣ ΤΑΣ ΑΠΟΔΗΜΙΑΣ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ ΝΟΜΟΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

'Ὀμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἀλληλεγγύης τῶν πτηνῶν τούτων.

'Ἡ ἰδιότης αὕτη καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα δὲν εἶναι ὅμως ἰδιάζουσα εἰς τὰ πτηνὰ ταῦτα ἀλλὰ κοινὴ διὰ μεγάλων ἀριθμῶν ἀποδημητικῶν πτηνῶν. Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ παραθέσωμεν ἓνα ἀρκετὰ τυπικὸν παράδειγμα ἐκ μιᾶς ἐξ ἴσου ἀτρόμου οἰκογενείας ἀποδημητικῶν πτηνῶν, τῶν γεράνων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1923 εἶς κυνηγὸς δῦρει

τὸ δπλον του κατὰ τεσσάρων ἐκ τῶν πτηνῶν τούτων ποῦ εἶχον λάβει τὴν ἄγουσαν πρὸς Νότον καὶ τραυματίζει ἓν ἐξ αὐτῶν. Ἡ πλνγὴ δὲν εἶναι θανάσιμος καὶ τὸ πτηνὸν συλλληφθὲν καὶ ἀφοῦ ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὴν πλνγὴν του ἀνεπτύχθη εἰς ἓνα κῆπον πλνσίον τοῦ τόπου τῆς συλλήψεώς του.

Τὴν ἐπομένην ἄνοιξιν ἦτο ἐξ μῆνας μετὰ τὸ θυμβᾶν ποῖα ἦτο ἡ ἐκπληξὶς τοῦ κυνηγοῦ, ὅταν εἶδε ν' ἀποοπῶνται ἀπὸ ἓνα πλῆθος γεράνων ποῦ ἐπέδρεφον τρεῖς ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ περιφέρωνται πλνσίον τοῦ μέρους, ὅπου ἐπληγῶθη ὁ σύντροφός των καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἄ-